

Voorzitter

In stemming komt het amendement-Bussemaker/Vendrik tot invoeging van 2 onderdelen (stuk nr. 9, l).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de overige op stuk nr. 9 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

Onderdeel A wordt zonder stemming aangenomen.

De onderdelen B t/m E, de artikelen IV t/m XXII en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** over moties, ingediend bij de behandeling van het **Belastingplan 2004 (29210)**, te weten:

- de motie-Dezentjé Hamming c.s. over onderzoek naar herziening van het stelsel van de vennootschapsbelasting (29210, nr. 75, herdruk);
- de motie-Dezentjé Hamming/Van As over indexerings van de onbelaste kilometervergoeding (29210, nr. 76, herdruk);
- de motie-Dezentjé Hamming c.s. over onderzoek naar vrijwaring van ouderen van het invullen van formulieren van de belastingdienst (29210, nr. 77);
- de motie-Giskes c.s. over een overzicht van fiscale instrumenten die relevant zijn voor de kennis-economie en een desbetreffend plan van aanpak (29210, nr. 80);
- de motie-Giskes c.s. over een integrale visie op de financiële betrokkenheid van de overheid bij het wonen (29210, nr. 81);
- de motie-Van Vroonhoven-Kok/Dezentjé Hamming over de toegankelijkheid van de WSBO-regeling (29210, nr. 84);
- de motie-Bussemaker over het informeren over de Europese houdbaarheid van regelingen (29210, nr. 85);

- de motie-Kant/Vendrik over de effectiviteit van de 30%-regeling (29210, nr. 86).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Dezentjé Hamming c.s. (29210, nr. 75, herdruk).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dezentjé Hamming/Van As (29210, nr. 76, herdruk).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dezentjé Hamming c.s. (29210, nr. 77).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Giskes c.s. (29210, nr. 80).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Giskes c.s. (29210, nr. 81).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de ChristenUnie, de SGP en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Vroonhoven-Kok/Dezentjé Hamming (29210, nr. 84).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Bussemaker (29210, nr. 85).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de

aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Kant/Vendrik (29210, nr. 86).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van enkele sociale-verzekeringswetten inzake verlenging van het bij de Wet beperking export uitkeringen behorende overgangsrecht en enkele andere wijzigingen (28983)**.

(Zie vergadering van 12 november 2003.)

De artikelen I t/m VIII en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

De vergadering wordt van 19.12 uur tot 20.40 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2004 (29200-VI)**,

- van:

- de motie-Wolfsen over uitstel van taakstellingen voor de reclassering (29200-VI, nr. 42);
- de motie-Kalsbeek/Van der Laan over monitoring op indicatoren voor de kwaliteit van justitiële inrichtingen (29200-VI, nr. 44);
- de motie-Kalsbeek c.s. over de continuïteit in de jeugdzorg (29200-VI, nr. 45);
- de motie-De Pater-van der Meer/Griffith over een onderzoek

Voorzitter

naar het benoemen als gezinsvoogd (29200-VI, nr. 46);
- de motie-De Wit/Vos over witte illegalen (29200-VI, nr. 47);
- de motie-De Wit over uitlevering van Nederlandse onderdanen aan de Verenigde Staten (29200-VI, nr. 48);
- de motie-Griffith c.s. over het project "Justitie in de buurt" (29200-VI, nr. 49);
- de motie-Eerdmans c.s. over de ontwikkeling van nieuw beleid van voorwaardelijke invrijheidstelling (29200-VI, nr. 50);
- de motie-Van der Laan c.s. over een bilateraal verdrag met Thailand (29200-VI; nr. 51);
- de motie-Van der Laan c.s. over de kinder- en jongerenrechtswinkels (29200-VI, nr. 52);
- de motie-Van der Laan c.s. over een stelsel van privacybeperkende sancties (29200-VI, nr. 53);
- de motie-Van der Laan c.s. over de bezuinigingen op de justitiële inrichtingen (29200-VI, nr. 54);
- de motie-Van der Laan/Wolfsen over het evalueren van de reclasseringsinterventies (29200-VI, nr. 55);
- de motie-Vos over de Stichting Reclassering Nederland (29200-VI, nr. 56);
- de motie-Vos over de kosten voor medische zorg voor asielzoekers (29200-VI, nr. 57);
- de motie-Van der Staaij over de tariefverhoging van de voorlichtingscursus voor aspirant-adoptiefouders (29200-VI, nr. 58).

(Zie vergadering van 29 oktober 2003.)

De algemene beraadslaging wordt heropend.

□

De heer **Wolfsen** (PvdA): Voorzitter. Ik wil graag een toelichting geven op een amendement dat namens de fractie van de PvdA is ingediend door collega Kalsbeek. Dat amendement gaat over het opvoedingsondersteuningsproject in Alkmaar. De minister heeft in zijn brief van verleden week donderdag geschreven dat hij dat soort projecten zo succesvol vindt dat hij over wil gaan tot landelijke implementatie. Dan speelt een soort exodusachtige discussie: wie betaalt dat, Justitie of VWS? Als zo'n project zo succesvol is en als de minister het ook belangrijk vindt dat het blijft bestaan,

is het zonde om het nu af te breken en het in 2004 of 2005 weer op te starten. Wij hebben daarom een amendement ingediend om € 250.000 te besteden aan het voortbestaan van dat project.

□

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Voorzitter. Een punt dat het CDA bij deze derde termijn in wil brengen, is een punt dat heel summier is behandeld tijdens begrotingsbehandeling en het begrotingsonderzoek. Wij hebben via de Kamer het verzoek aan de minister gedaan om te komen met een nota van wijziging als het gaat om de directie bestuurszaken. In de begroting staat dat dat een agentschap wordt. Wij hebben een discussie gevoerd met andere bewindslieden over het instellen van agentschappen. De Kamer heeft de minister op 6 november verzocht om een nota van wijziging te sturen. De reactie van de minister op 10 november was dat hij dat niet van zins was, omdat er niet uitgebreid argumenten zijn gewisseld. Wij zullen daar met de minister van Financiën over spreken, maar ik wilde deze gelegenheid ook te baat nemen.

Het standpunt van de CDA-fractie over het instellen van agentschappen is simpel. Dat is ook neergelegd in de Kamer en dat wordt kamerbreed gedeeld. Wij zijn op dit moment zo terughoudend mogelijk met het instellen van agentschappen en willen aan het moratorium vasthouden dat de Kamer heeft ingesteld. Die discussie moet namelijk rijksbreed gevoerd worden. Dat is ook de reden dat ik aan de minister van Justitie wil vragen, gezien de opstelling van de Kamer van jongstleden dinsdag met betrekking tot de dienst belastingen van het minister van Financiën, om alsnog voor de directie bestuurszaken met een nota van wijziging te komen, zodat wij aanstaande dinsdag kunnen stemmen over de begroting van Justitie.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De vaste commissie voor Justitie heeft wel voor het NFI een agentschap geaccordeerd. Kunt u toelichten waarom dat wel voor het NFI is gebeurd, maar niet voor de directie bestuurszaken, juist gelet op het feit

dat wij vasthouden aan het moratorium van Financiën?

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Deze vraag verbaast mij enigszins, omdat in de commissie voor Justitie gezegd is dat het standpunt ten aanzien van het instellen van agentschappen is: nee, tenzij... Het NFI viel onder de "tenzij-regeling". Dat is commissiebreed gezegd. Dat is ook de reden waarom ik uitsluitend inga op de directie bestuurszaken. Het heeft ook iets te maken met het soort activiteiten door het NFI wordt verricht in vergelijking met de directie bestuurszaken. Als mevrouw Griffith een amendement indient om ook het NFI hieronder te laten vallen, steun ik haar van harte. Wij willen de minister nog enige ruimte bieden om invulling te geven aan het begrip "tenzij".

De heer **Wolfsen** (PvdA): Voorzitter. Wij steunen de fractie van het CDA op dit punt. Wellicht is dit een aanmoediging voor de minister om te doen wat mevrouw De Pater vraagt.

De **voorzitter**: Dan is nu het woord aan de heer Van der Ham, die mevrouw van der Laan vervangt die wegens omstandigheden naar huis is.

□

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Dit wordt dus de eerste motie-Van der Ham bij de behandeling van een Justitiebegroting; een historisch moment.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het Clara Wichman Instituut in de lange reeks van jaren specifieke expertise met betrekking tot gender en recht heeft opgebouwd, in het bijzonder ook met betrekking tot allochtone vrouwen en meisjes en inzake seksueel geweld;

overwegende dat het wenselijk is dat deze expertise in de toekomst behouden blijft, bijvoorbeeld in de opdrachtgevende sfeer;

Van der Ham

verzoekt de regering, alvorens het definitieve besluit over deze subsidie te nemen in overleg te treden met het Instituut over hoe deze expertise behouden kan blijven, en de Kamer hierover in de eerste helft van 2004 te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Ham en Van der Laan. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 105 (29200-VI).

Minister Donner: Voorzitter. Ik zou graag enig overleg met mijn ambtenaren hebben over deze motie.

De voorzitter: Wellicht kunt u er schriftelijk op reageren.

Minister Donner: Als de Kamer daar tevreden mee is, zal ik dat gaarne doen.

De heer Van der Ham (D66): Ik zal de reactie met zeer veel plezier lezen.

Minister Donner: Voorzitter. De heer Wolfsen heeft het amendement van mevrouw Kalsbeek op stuk nr. 93 nader toegelicht. Dit betreft het project Helpende hand in de wijk in Alkmaar. Het experiment is succesvol, maar de subsidie zal worden stopgezet. Op dit terrein zijn drie jaar geleden bewust twee pilotprojecten gestart in overleg met de gemeente Arnhem en de gemeente Alkmaar. Deze pilots zijn voor drie jaar opgezet en als zij een succes zouden zijn, zouden zij worden voortgezet door de betrokken gemeenten. De projecten zijn succesvol gebleken. Arnhem zet de zaak ook voort. Conform de afspraken zou ook Alkmaar dit moeten doen. Ik heb met de gemeenten afgesproken dat zij gedurende drie jaar subsidie krijgen om het project op te zetten. Ik kan geen beleid meer maken als de Kamer dan vervolgens via amendering de subsidieverlening verlengt. Gemeenten zullen dan afspraken maken over subsidie voor het opzetten van een project – bijvoorbeeld de SOV in Rotterdam – gedurende een aantal jaren en vervolgens de Kamer vragen om de subsidie te continueren. Ik heb daarop maar één reactie, namelijk dat ik dit soort projecten in de

opzetfase niet meer zal steunen en dat wij dus nooit zullen weten of zij succesvol zijn. In dat geval is iedere keer sprake van continuering van gelden voor het starten van zaken. Zo zijn wij ook begonnen met Exodus.

De heer Wolfsen (PvdA): Op zich ben ik het met de minister eens, maar in de brief schrijft hij dat hij die projecten landelijk wil implementeren en dat hij in overleg met de staatssecretaris van VWS zal nagaan hoe de extra gelden uit het Hoofdlijnenakkoord hiervoor kunnen worden ingezet. Wil hij die niet gebruiken voor voortzetting van de projecten, maar voor de methodiek?

Minister Donner: Het gaat om deze pilots. Arnhem zet deze zelf voort. Alkmaar moet dit ook doen. Inmiddels is er contact opgenomen met de Universiteit Nijmegen om in een brede studie na te gaan hoe de verschillende projecten, zoals het project in Alkmaar, verlopen. In het verlengde daarvan wil ik nagaan in hoeverre de extra middelen die VWS heeft onder andere onder het hoofdstuk preventie kunnen worden ingezet om dit breder ingang te doen vinden. Als een pilot wordt opgezet, betaalt Justitie daarvoor, maar als Justitie ermee ophoudt, moet men niet met het argument komen dat het project, omdat het succesvol is, niet meer onderbroken mag worden. Onderdeel van de afspraak was dat de projecten bij succes voortgezet zouden worden. Dat moet in Arnhem gebeuren. Ik ben juist vanwege het succesvolle karakter bezig om met de Universiteit Nijmegen na te gaan hoe het verbreed kan worden. Ik zal vervolgens met VWS in overleg treden voor een bredere invoering bij andere gemeenten. Ondanks dat het project succesvol is, wil ik aanname van het amendement ontraden. Anders wordt beleid onmogelijk.

Ik heb een brief geschreven over het agentschap omdat ik meende dat zonder overleg dit soort wijzigingen niet moet plaatsvinden. Ik ben blij te kunnen constateren dat de Kamer ook inziet dat dit zeker voor een instituut zoals het NFI niet gedaan moet worden. Ik geef de Kamer in ernstige overweging om te kijken naar wat het agentschap bestuurszaken doet. Dat heeft niets te maken met de ministeriële verantwoordelijkheid etc. Het betreft een agentschap dat vooral voor derden functioneert.

Men werkt voor 3,5 mln voor Justitie en voor 14 mln voor derden. Om de kostprijs juist te berekenen en om tot een goed financieel beheer te komen, is het gewenst om ook voor deze instelling een agentschapstructuur dat wil zeggen een baten-lastensysteem in de begroting te handhaven. Ik ben mij er ten volle van bewust dat er gediscussieerd moet worden in den brede, maar ook dan zal naar voren komen dat een aantal diensten geschikt is en een aantal niet. Het gaat niet om vooruitlopen op, maar het is het formaliseren van een gegroeide praktijk. Er is veel geld geïnvesteerd om dit mogelijk te maken. Ik weet dat dit geen argument voor de Kamer kan zijn om het maar toe te staan, omdat het anders weggegooid geld is. Voor de inzichtelijkheid heeft men geprobeerd om op basis van een baten-lastensysteem te kunnen functioneren. Daarom zou ik de Kamer dan ook zeer dankbaar zijn als zij niet van mij vraagt om op dit punt anders te doen dan wat verstandig financieel beleid en beheer wenselijk maakt. De heer Wolfsen zegt dat hij het amendement steunt, maar alle partijen zullen het toch met mij eens zijn dat het erom gaat om op dit soort terreinen tot een zo verantwoord mogelijke financiële systematiek te komen. Ik kan mij niet voorstellen dat de Kamer dit van mij vraagt.

Mevrouw De Pater-van der Meer (CDA): Ik veronderstel naar aanleiding van het betoog van de minister dat hij inderdaad niet van zins is om die nota van wijziging in te dienen. Daartoe heb ik vandaag een amendement voorbereid. Dat wordt dan ingediend. Dan zijn wij inderdaad analoog bezig aan de discussie bij financiën. Ik geloof dat ik die technisch niet over hoeft te doen, want de Kamer is daar zeer unaniem in.

Minister Donner: Ik heb niet gezegd dat ik het niet doe. Ik heb gezegd dat ik me niet kan voorstellen dat de Kamer iets van mij vraagt wat niet verstandig is uit een oogpunt van begrotingstechniek. Ik kan mij niet voorstellen dat de Kamer iets doet wat strijdig is met het eigen belang van de Kamer om een zo goed mogelijk inzicht te krijgen in de wijze waarop de financiën bij Justitie werken. De begroting van Justitie is langer geworden dan die van vorig

Donner

jaar, juist omdat er veel meer informatie wordt geboden over de instellingen die agentschap zijn. Ik zeg niet dat ik het niet wil indienen. Maar ik wil dan inderdaad graag van de Kamer horen dat zij dat wil, ook al is het onverstandig. Het is strijdig met een goed financieel beleid en de Kamer krijgt minder informatie.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Dient u de nota van wijziging nu wel of niet in?

Minister **Donner**: Ik heb nog niet van de Kamer gehoord dat zij het, ook al is het onverstandig, toch vraagt.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): De Kamer vraagt het, omdat zij een- en andermaal aan het kabinet heeft laten weten dat zij rijksbreed over deze zaak wil spreken en rijksbreed wil beargumenteren wanneer het wel en wanneer het niet moet. Wat het kabinet nu doet, is steeds per departement kleine plukjes eruit lichten. De Kamer neemt zichzelf serieus, minister!

Minister **Donner**: Ik neem de Kamer serieus, kennelijk alleen op een andere manier. Ik zal de Kamer nog laten weten of ik een nota van wijziging indien. Dat zal ik morgen per brief doen. Dan zal ik op dat moment niet vragen om nog weer een overleg met de Kamer.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat de minister aan het eind van zijn beantwoording is.

Minister **Donner**: Ik wil nog graag op alle andere amendementen ingaan, maar ik vermoed dat de Kamer daar geen behoefte aan heeft.

De **voorzitter**: Daaraan bestaat inderdaad geen behoefte.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: De Kamer krijgt nog een paar zaken op schrift. Ik stel voor dat de stemmingen aanstaande dinsdag plaatsvinden.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 2004 (29200-XI).

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

De heer **Depla** (PvdA): Voorzitter. Ik bedank de minister voor haar reactie. Laat ik eerst mijn zegeningen tellen: ten eerste heeft zij beloofd dat we ons geen zorgen hoeven te maken over een beperking van het aantal mensen dat voor huursubsidie in aanmerking komt; ten tweede gaat zij de corporaties achter de broek aanzitten en ervoor zorgen dat de projectsteun vanaf april volgend jaar zo is aangepast dat hij een goed hulpmiddel is geworden voor corporaties met een grote herstructureringsopgave; ten derde gaat zij er alles aan doen om ervoor te zorgen dat door de btw-vrijstellingen in ieder geval de renovatie volgend jaar in de Tarwewijk van start kan gaan. Dit alles heb ik opgemaakt uit het debat.

Maar ik dreig ook verlies te moeten nemen. Ten eerste de bezuiniging op de huursubsidie. De minister zegt het heel vriendelijk, ze zegt ook dat het pijnlijk is, maar hoe is het dat mogelijk dat zij, helaas gesteund door een Kamer-meerderheid, AOW'ers met een huursubsidie geld gaat afnemen om het aan mensen met de laagste woonlasten te geven, de mensen zonder hypotheek? Hoezo evenwichtig? Nu de minister het laat afweten, rest ons slechts een oproep aan de verhuurders om haar fout te herstellen. Daarom dienen wij de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- door de aangekondigde bezuinigingen iedereen op de nullijn zit;
- de aangekondigde bezuinigingen op de huursubsidie zorgen voor

soms forse achteruitgang van de koopkracht van huishoudens die huursubsidie ontvangen;

constaterende dat:

- de regering desondanks de verhuurders een boveninflatoire huurverhoging toestaat;
- hierdoor huursubsidieontvangende huishoudens dubbel worden getroffen;

verzoekt de regering, in overleg te treden met sociale en particuliere verhuurders en huurders met als doel om ter behoud van de koopkracht van de huurders in het algemeen en de huursubsidieontvangers in het bijzonder een tijdelijke huurbevriezing overeen te komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Depla, Van Gent en De Ruiter. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 23 (29200-XI).

De heer **Depla** (PvdA): Het is belangrijk dat we met nadruk de huurders noemen. De minister geeft namelijk telkens aan dat zij met heel veel mensen gaat praten, maar zij vergeet daarbij volgens mij de huurders. Dat zal vast niet de opzet zijn.

Mijn tweede punt is de woningnood. Eigenlijk bagatelliseert de minister die door te zeggen dat hij vlak na de oorlog veel erger was. Dat klopt, maar de woningnood neemt nu toe. Huurders kunnen de regering hier eigenlijk niet op aanspreken. De cijfers van de minister zelf laten zien dat de markt het probleem niet alleen op kan lossen. Haar antwoord op het probleem is alleen maar dat zij gaat praten: praten in de 56 wijken, praten met de gemeenten, praten met de corporaties en praten met de bouwers. Het parlement mag haar nu niet afrekenen op het aantal woningen. Als het aan de minister ligt, mag het parlement haar alleen maar afrekenen op het aantal gesprekken dat zij gaat voeren. Laten we dat maar niet doen. De PvdA blijft haar de komende jaren aanspreken op en achter de broek zitten voor het aantal te bouwen woningen. De woningzoekende burgers hebben er recht op.